

ו י ק ר א

ויקרא וידבר הקדים קריאה לדיבור למדך חורב ד"א שלא ידבר למצורו אלא"כ קורבו וסוף (ביחוד)
ד' ע"ג) וכן בסנה. וכן בסמי. ומונן לכל הדברות שבתורה ת"ל מחלל מועד כל שמאס"מ
הקדים קריאה לדיבור ומונן אף לאמירות ולנזירות ת"ל דבר וידבר לרבו' כו'. יכול אף להפסקות
ת"ל וידבר לדיבור ולא להפסקות. ומה היו הפסקות משמשות ליתן ריוח למשה עיין רש"י ז"ל.
ויאמר משה משה שאין ת"ל ויאמר מלמד שכל הקריאות היו משה משה. ויאמר הנני שאין
ת"ל ויאמר' ללמד שכל קריאה הי' אומר הנני. משה משה לשון חיבה לשון זיכרון וכן אברהם
אברהם. יעקב יעקב שמואל שמואל. ד"א הוא משה עד שלא נדבר עמו הוא משה משהדבר עמו.
אליו למעט את אהרן. אר"י צ"ג י"ג דברות נאמרו למשה ולאהרן וכנגד י"ג משוטים ללמד
שלא לאהרן נאמר אלא למשה שיאמר לאהרן ואלו כן לדבר אחר. מדבר אליו. וידבר אליו. וועדתי ק'.
הדברתי אהרן. אלוס אהרן. אשר אועד ק'. לדבר אליך סס. ביום נאמרו. את אשר יטע א' במלחם ויטע
ביום דבר כו' וא' בסמי ואלה תולדת אהרן ומשה כו' וא' באס"מ ויקרא כו'. ר"י בגלילי לו'
גב' מקומו' במלח' בסמי ובאס"מ מיעט את אהרן מכלס. רא"ל וועדתי שמה כו' עתיד אני
להתועד להם ולהתקדש בהם אימתי ביום שמי שנא' וירבו כו' או אינו אלא ליתן להם יעידם לדברות
ת"ל וועדתי ק' ואלו כו' ומונן להוציא אף מן הדברות ת"ל הדברתי אהרן ומונן להוציא חקמים
ובני אהרן ואהרן ת"ל לדבר אליך: ומונן להוציא אף משמעות הכול את ישראל חקמים ובני אהרן
ואהרן

אדרת ויקרא אליהו

ואהרן ת"ל קול לו. ומנין להוציא אף מה"ש ת"ל קול אליו משה שומע ואין כו': מחלל חוּד. חללם שהיה הקול נפסק יכול חפני שה' נמוך ת"ל וישמע את הקול שאין ת"ל הקול. הקול שנאמר קול ה' בכה כו' אלא שהיה נפסק. וכן מקול כפני הכרובים כו' יכול חפני שה' הקול נמוך ת"ל קול שדי בדברו צפוני. אלא שה' נפסק: מחלל חוּד יכול מכל הבית ת"ל מעל הכפרת יכול מעל הכפרת כלה ת"ל חפני שני הכרובים ראה חפנתן של ישראל הכבד שנה' זו את השמי' ואת הארץ אני מלא (ירמ' כ"ג כ"ד) כביכול דחק לדבר חפני שני הכרובים ר' דוסא או' כי לא יראני האדם וחי אבל רואים הם במיתתם וכה"ל לפני יכרעו כו' אף חיות הקדש אינן רואות את הכבוד. אר"ש אף חלמכים שחיים חיי עולם אינם רואים את הכבוד: לאחר מכן לאומר דבר לחזירו שהוא בכל יאמר עד כו'. (וימא ד' ע"ב) ד"ל לאחר אומר להם דברי כבשים בשבילכם מדבר עמי. שכל ל"ה שנה שה' כמנדון לא ה' מדבר עמו שנה' ויהי כאשר חזו כו'. ד"ל לא ואומר להם והשבני. ומנין שה' משה מדבר עמהם שנה' ודבר אל בני ישראל כו' ומנין שה' משה משיב הדברים ת"ל וישב משה את דברי העם כו' פ' יתרו ר' אלעזר אומר יכו' לנודק ענינו ת"ל אל בני ישראל' בשביל ישר' ולא בשביל ענינו: דבר אל בני ישראל ואמרת אלכם אדם. אדם לרבות גרים. כי יקריב רשות. חכם. להוציא מומרים וכה"ל וזה רשעים חושבה. קרבן לה' שיקדים הקדשו להקרבחו שלא יאמר לה' עולה עאלכו' שאין חזקין ש"ס לבטל: מן הבהמ' ולא חיה ואין לך בהמ' אלא בקר ולאן. תקריבו עיין רש"י ז"ל. ד"ל מקום שהיחיד מביא חמס לבד חזיון: אם עלה קרבנו מן הבקר ומנין שנהגו בחמורה ת"ל אם. שלמים ומנין ת"ל קרבנו יכול לא יהיו כל הפסולין אלו טהבין אלא בעולה מדב עולה חובה ומנין ת"ל עולה א' עולה כו'. לפני ה' וסמך. אע"פ שסמך במחן יחזור ויסמך חפנים: ידו על ראש העולה וגרסה לו לכפר עליו. ידו ולא יד שלוחו ולא יד עבדו ולא יד אשה. ידו על ראש ולא על גב. ידו על ראש ולא על הצואר וגביים וחזה... וגרסה. רש"ל אע"פ שלא סמך חרסה. לו ולא לחזירו לימד על שינוי בעלים כו'. לכפר. במכפר אחיו מכפר זה הדם. דם הטמא מנין ת"ל ושם אהרן את עון הקדשים כו' אחיו עון הוא נושא אם פגול נאמר לא יחשב אם נותר נאמר לא ירצה אלא עון טומאה. אין לי אלא דם קימץ ולבונה וקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים מנין ת"ל לכל מנחת קדשים. של ששים וגרים ועבדים ומנין ת"ל הקדשים ריבה הואיל ואין כפרה אלא בדם מח"ל וסמך וגרסה חללם שאם עשה לסמיכה שירי מזה כאלו לא כפר וכפר: עליו רש"ל את שהוא עליו חייב באחריותו ואת שאינו כו': ושמט את בן הבקר וגו'. וסמך ושמט. במחן' שסומכין שומטין וחיבך לסמיכה שמיטה. ומה סמיכה בטבורין אף שמיט' בטבורין ומה שמיטה ביום דכתי' ביום זבחכם אף סמיט' ביום. ושמט שמיט' כשיר' וכו'. או אינו אלא בכהן כח"ס ואחיה ובינך חשמו את כהנא' כו' כשהו' אומר' והקריבו כו' מכאן ואילך חטת כהונה: ושמט את בן הבקר. שחבא שמיט' לשם בן הבקר מכאן לחמטסק פסול. ושמט. דלא לשויא בסטרא. את בן הבק' לפני ה' ואין השומט לפני ה': והקריבו עיין רש"י ז"ל. את הדם. ומנין שאם נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר ת"ל שוב את הדם. יכול אם נשפך מנאמר בהמה ת"ל הדם. הדם שנחבל בכלי. הדם על המחב ואל הארץ. ד"ל דם אע"פ שאין בשר מה אני מקיים ועשית עולחך הבשר והדם מה הדם בזריק' אף הבשר בזריק' יכול יהא זורק ורובג (פי' אבר על אבר כמין חרבו וגו') ת"ל וערך (פי' שיבא זורק הבשר דרך עריכה) ועיין ק"א: המחב סביב ולא בזמן שנטלה קרנו של מחב. ולא ענד עבודתו פסולה: אשר פתח אהל חוּד. ולא בזמן פירוקו ולא בזמן שגללה הרוח את היריעה. ולפי שנה' ונתח את הכיור כו' יכול בין אה"מ ובין המחב ת"ל המחב סביב אשר כו' המחב פאה"מ ולא הכיור היכן היה הכיור נחון בין האולם כו': והפשיט את העלה ונתח אתה לנחמיה. והפשיט ונתח יכול יפשיט אבר אבר וינתח ת"ל העלה מפשיט כלה ואח"כ מנתח: עולה חובה ועולה נאן ושל ששים ושל גרים ועבדים ונכרים ושנשטם שלא לשמח מנין

מזן ח"ל העלה כל שהוא עולה טעונה הפשטה. אחת לנחמים ולא נחמים לנחמים. אחת כשירה ולא פסולה שאם עלתה ע"ג המחצת קריבה כמות שהיא: ונחתו בני אהרן אר"י מזין להנחת אליהם שלא חסא אלא בכסן כשר ובכלי שרת ח"ל ונחתו כו'. רש"א שלא חסא אלא בראשו של מחצת: הכסן. בכיסו לימד על כס"ג שעבד צבדי כסן הדיוט שעבדו פסולה. ונחתו כו' אם על המחצת אע"פ שהאש יורדת מן השמים מוטע להביא מן הסדיוט. אם שירדה צימו מחסא כו'. עמים על האש ולא אש על עמים רש"א לרבות שני גזרי עמים לנחמד של בין הערבים: וערכו בני אהרן יכול אפי' מאה ח"ל וערך. יכול בכסן א' ח"ל וערכו בא' כיצד א' עורך שני אברים וכמה סן אברים עשרה. וא' בקרבים ומאל טלה עולה בששה דר"י. רע"א וערכו שנים בני אהרן שנים הכהנים שנים הרי ששה. את הראש ואת הפדר מלמד שאינם מהנחמים. ד"א טיבא פדס את הפדר על בית השמיטה. ר' חייא אומר שיכול נחמים שהיה בכלל הפשט. ומזין לראש שכבר הוחזק בשמיטה ח"ל כו' מחלן לשמיטה שהיא מן המזוהר: על העמים אשר על האש. הנחמים (ר"ל לשון התכה ויפס לאש) להיות אש וכי כל העמים כו': אשר על המחצת. מה מחצת משל ציבור אף אש ועמים משל ציבור. ר"א אומר מה מחצת שלא נשתמש בו הדיוט אף עמים ואש כו'. וקרבן ורעיו. אפי' נחמנו קרבי עולה בקרבי עולה. קרבי עולה בקרבי חמורה. יכול אפי' נחמנו צפסולין ח"ל וקרבנו כו'. ירחץ יכול מה רחיצה בארבעים סאה אף כאן בארבעים סאה ח"ל במים מים כל שהן. במים ולא ציין. במים ולא צמח. במים להכשיר את כל המים. והקטיר. אע"פ שפסול אע"פ שפיגול. אע"פ שנוחר. אע"פ שטומא יכול כסן למטה ח"ל המחצת כסן בראש המחצת אחרתי ולא כסן למטה. את הכל לרבות העלמות והגידים והקריים והטלפים והלמד שבראשי הכבשים והשער שבזון חשים יכול אפי' פרט ח"ל בשער והדם יכול יחלו ח"ל את הכל כיצד מחזירין ועלו פרטו אע"פ שהן בראשו של מחצת ידדו. עולה לשם עולה. אשה לשם אישים. ריח לשם ריח. נוחח לשם נחח רוח. לם לשם מוי שאחר וכו' העולם: ואם מן האלן קרבנו. קרבנו להויתא את הגזול מן הכבשים או מן העזים לעלה לרבות כל המותרות מן הקרבנות שביא בדמיון עולה. חמים יקריבו חמים יבקרטו: ושחט אחו כו' אחו צנפון ולא עוף צנפון. על יד המחצת ולא באויר. ושחט על ידך ולא קבלה על ידך. על המחצת סביב ואין סביב צמח: בני אהרן ולא צוות אהרן: את ראשו ואת פדרו. מלמד שהן קדמין לכל האברים. וערך הכסן אחס כסדרם: והקרב והכרעים כו' במים כו' והקריב הכסן את הכל מחלן שהולכת אברים לכשם בכסן. ובצור לא נאמר והקריב שלא יאמר אדם אביא שור שהוא גדול כו' אלא חורס ומעשים טובים כו' עין במדרש רבה סוף פ' ב' ובפי' ח"כ: עולה אע"פ שלא הפשט ושלא נחח ושלא סמך יכול אע"פ שלא נשחט צנפון ח"ל עולה הוא אשה ריח נחח לה' כו': ואם מן העוף עולה ולא מן העוף שלמים. קרבנו ולא הציבור: והקריבו מלמד שהיא צאה מדבת שמים. ומלק והקטיר מה הקטרה בני אהרן ולא צוות אהרן אף חליקה: אל המחצת יכול בין מלמעלה בין מלמטה ח"ל ומלק את ראשו והקטיר המחצת האמור לענין הקטרה הוא האמור לענין חליקה. וממנה דמו דם כולו אחו בראש ובגוף וממנה חשיקין. על קיר המחצת. ולא על קיר הכבש ויסוד ויכיל: והשליך אחת כשירה ולא פסולה אחת ולא חטאת העוף: ושחט אחו. כשר ולא פסול ולא עלת בהמה צנפיו להכשיר את העור. לא יבדיל יכול אם הבדיל פסול ח"ל והקטיר יכול אע"פ שחלק צנפון ח"ל אחו יכול אע"פ שלא מילא דם בגוף ח"ל הוא: על העמים אשר על האש הראוי להיות אש: ופש כו' הקריב וגו' נפש פרט לציבור: קרבנו ולא השותפין. ופש לרבות כהן משה למנחה נדבה. הקריב יכול גזירה ח"ל כי ומניין שיחיד מתנדב לבונה ויין ושמן ועמים ח"ל קרבן מנחה ליתן את האמור כאן בכל המנחות ואת האמור בכל המנחות כאן. סלת יביה שלא יביא מן החטים בא' אש אחר הרי עלי מנחה מן השעורים כו': והביאה שלא יביאה חיה אש אחר הרי עלי מנחה של ב' עשרונים לא יביאה אלא בכלי א'. בני ולא צוות אהרן. הכהנים אפילו כן ריבולות

אדרת יקרא אליהו

רצונות וכו' אדרת עם כו'. וקמן קומן א' זין לעשרון א' זין לשנים עשרון. מסלח כל סלח. ומסמח כל שמן. מסלח ומסמח שיבא הסולח בלולח בשמן ד"ל מסלח ומסמח [זכפ' ט נאמר מסלח המנחה ומסמח] ולא מסלח ושמן חנניה שלל יבא שחי מנחות בכלי א'. על כל לבנחח איני ידע כמה הרי איני דן מקומן. על כל לבנחח שחחח שס לבנחח בשעת קמינח. והקטיר אעפ"י שאין שירים יכול אף נעמח בקומן או אבד יאכלו הכהנים השירים ח"ל מחש' א' אין להם אלא לאחר מנחת אישים. אזכרתה לג"ש: והנחתה אעפ"י שלא הומלח ולא הוגשח ומסר לבנחח דרש ק לפי שחגיג' ג' פעמים והנחתה (ובאמת אין צפרסח רק צ"פ והנחתה ועיין ק"א לפי שאלו בג' איק מן המנחה ענח) מן המנחה פרט לשחסרה היא או שחסרה קומנח או שחסר כל לבנחח: לאהרן ולבניו לאהרן חמלה ואח"כ לבניו ומה אהרן כה"ג אוכל בלא מחלוקת אף בניו כה"ג אוכלין שלא במחלוקת. קדש קדשים להחיר מנחת ישראל שלא חינח דוקא מנחת גרים כו' קדש קדשים להחיר מחלוקת כהנים ובי חקרב רשוח: מחפח חנור ולא מחפח כופח ולא רעפין ויורות ערביים. מנחח אפי' אפאח חלה אחח יאל. (אינו בנח"כ רק הוא במנחות ע"ז ע"ב דריש מדכחיב מנחח ח"ו): בשמן בשמן ב' פעמים לסכסיר וכו' עיין רש"י ז"ל: ואם מנחה על המחצת כו' מלמד שטעונה כלי. קרבך לג"ש מה כאן יניקה ובליה אף למטה כן ומה למטה מתן שמן בכלי קדש לעשייתו אף כאן. מנחח יכול מנחח ח"ל חתיה בכחוב קבעה מנחה: פחות יכול שחיס ח"ל פחיס יכול ישנה בפירורי ח"ל חתה פחיס ואין פחיס לפחיס יכול אף שחי לחם ולחם הפנים ח"ל חתה: סלח בשמן חעשה מלמד שטעונה שמן בכלי קדש לעשייה: והבחת את המנחה אשר יעשה מחלה וגו'. אלו נאמר והבחת אשר יעשה מחלה יכול אין טעון הגשח אלא הקומן בלבד ח"ל המנחה ונדרה דנאמר אסיפח אשר יעשה לרבות כל המנחות ואלה לג"ש על מנחת מנחח וכן דרך כל הספרח ולכן ח"ק לא דרש כלום אשר יעשה מחלה רש"א והבחת לרבות מנחה עומר. מחלה להוית מנחת כהנים וכן חשיח. והקריבה להוית מנחת נסכים מן הגשח. והגישה להוית שחי לחם ולחם הפנים מהגשח. אל המחצת ואין הגשח צבחה (אינו בנח"כ רק צבחים ק"ט ע"א). והרים לעכב יכול בכלי ח"ל צקמח מה להלן כו': כל המנחה אלו נאמר אשר תקריבו יכול אין לי אלא קומן. מנחה מניין ח"ל המנחה אין לי אלא ששירים נאכלין שאין שירים נאכלין מניין ח"ל כל המנחה: אשר תקריבו. לרבות מנחת נסכים: לא חעשה חמך ולהלן הוא אומר לא חאפח חמך לחייב חמך אחר מחמך. ומה אפיח חייב עליה צפני ענחח אף כו'. כי כל שאר. שאר אין לי אלא מרובה מיעוט מניין ח"ל כל. עירובו מניין ח"ל כי כל. דבש אין לי אלא מרובה מיעוט מניין ח"ל כל. עירובו מניין ח"ל וכל. ואין לי אלא דברים שאין הדבש יפה להם. דברים שהדבש יפה להם מניין כגון קטורת מניין ח"ל וכל. אם נאמר שאר לחם נאמר דבש כו'. לא חקטירו ומנחח אשה לה'. מניין המעלה בשר חטאת או בשר אשח ח"ל לא חקטירו ומנחח אשה לה' כל שים ומנחח לאשים הרי הוא צבל חקטירו: קרבן ראשית שביח ראשית לכל המנחות וכו' א מנחה חדשה שחחח חדשה לכל המנחות. חקריבו יכול אם קדמן דבר אחר לא יקריבו ח"ל חקריבו. ואל המחצת מניין לרבות הכבש ח"ל ואל המחצת: לריח ניחוח. לריח ניחוח אי חתה מעלה אצל חתה מעלה לשם עשים. אחס. אחס. אחס מעלה לשם עשים אצל לא כל שממנו לאשים. ד"ל אחס הוא כבש המחצת אצל לא כל שממנו לאשים. אחס שכיול אם לא חקריבו בעלרת יקריבו לאחר עלרת ח"ל אחס. ומניין שלא יביא כיחיד או הציבור כיחיד צבן נדבש ח"ל אחס: וכל קרבן יכול אף על העשים ועל הדם ח"ל מנחתך מנחתך יכול כל המנחח כלה טעונה מנחח ח"ל קרבן הקומן טעון כו' מניין לרבות סלבוה ואיחורי כו' ח"ל על כל קרבך. במנחח יכול חתמלח יכול בני מנחח ח"ל צמח' ולא חשבי' מנחח. מנחח שאין שובח' חו סדומי' ומנין שאם לא מנחח סדומית שביח אסתחוקנית ח"ל חקריבו מנחח ריבה. יכול יביח כדרך שחביח לבונה חביתו ח"ל מנחח בריח אלהיך ולהלן הוא אומר מנחח בני ישראל בריח עולם יחם להלן משל ניצור אף כאן משל ניצור.

חקריבו

חקריב. אף בשבט אף בטומאה: ואם חקריב. חובה שא' והבאחם את עומר א"כ למה נאמר ואם שאם חזינן לרען מעלה אני אותה כאלו הדב חזינן אותה ואם לאו כאלו לא הביאו אותה אלא לערך עמון: אביב קלוי. אביב של קלאים היה שם ומתקב כי אלו נאמר קלוי גרם אפשר לומר יקלנו גרם ת"ל באם הפסיק הענין ויקלנו אביב. כרמל. מניין שאם לא חזא רך ומלא שיביא יבש ת"ל חקריב מנין שאם לא חזא מן הקטר שיביא מן העלי ת"ל חקריב. בדרך דבורי כל יחיד ויחיד. מלמד שהיא גאה ומל ציור דברי ר"ע רש"א נאמר כאן זיכורים ולכן כו': ונחת עליה שמן. ולא על לחם הפנים. עליה לבונה ולא על מנחת נסכים. מנחה. לרבות מנחת יום השמיני לשמן ולבונה. היא. פרט לשחי לחם שאין טעוין לא שמן ולא לבונה: ואם זבח שלמים. שחיה חמילת זביחה לשם שלמים. רש"א כשהוא שלם הוא מביא ולא חזן מניין לרבו' כל הזבחים ת"ל זבח ומניין לרבו' עופות ומנחות כו' ת"ל קרבנו. הבקר לרבות אחד עשר. מן הבקר להביא חשיני. הוא. היחיד מביא שלמי מדבה ולא המבור. נקבה. לרבות את החמורה א"ל אלא וולדות וחמורות של חמימין. של בעלי חמימין מניין ת"ל אם זכר אם נקבה: וסמך ידו על ראש קרבנו ולא קרבן נכרי ולא קרבן חצירו. קרבנו לרבות כל בעלי חמורין לסמיכה. קרבנו ולא בכבוד ולא המעשר ולא הפסח. פתח אכל מועד. בזמן שהוא פתוח כו' הבהן לשלמים כו': והקריב. אע"פ ששחטו שלא לשמו. השלמים. אע"פ שלא סמך עליהם. את המלב המכסה. לפי שא' כל חלב לה' וכל חלב וכו' כי כל אוכל חלב כו' יכול אף חלב דפנות בכלל ת"ל את המלב המכסה את הקרב. הביאו מועד ואזהרה בחולין ומהיקרב במקדשין: ואת שחי הכלית. ולא בעל בוליא אחת ולא בעל ג'. ואת היתרת על הכבד. ונאמר מן הכבד שיטול מן הכבד על היתרת. יתרת על הכבד על הכליות. יתרת אע"פ שאין כליות. וק כליות אע"פ שאין יתרת. יסירנה אפילו כוליא אחת: והקטירו אחו. כשר ולא פסול. והקטירו שלא יערב חלבין בחלבין. אשה ריח. כאן לא נאמר לחם ולחמה לא נאמר ריח ריחם ולחמה לא נאמר לה' מניין ליתן של זה בזה ת"ל אשה אשה אשה לגש': ואם מן הנאן קרבנו לזבח שלמים. לרבות שכל מותר פסח קרב שלמים. זכר או נקבה. ולא טומטום ואנדורגיטום. אם כבד. לרבות פסח מעבר זמני או שלמים כבדים מחמת פסח לכל מנחת שלמים שהם שטון שמיכה ונסכים ותופת מזה וסוק. ד"א אם כבד לרבות חמורת הפסח אחר שמיטה הפסח שהיא קריבה יכול אף לפני השמיטה ת"ל הוא (פסחים י"ו ע"ב): והקריב חזבח השלמים אשה לה' חלבו האליה. להביא המלב הסמוך לאלהי זה המלב שבין הפקוקלות. יכול יקיים זה מנחת אליה ת"ל חמימה. יכול יטלנה עם השדרה ת"ל לעמת העלה. יכול לא יכנס לפנים מן העלה ת"ל יסירנה: ואת המלב המכסה. להביא חלב הדפנות: לחם. לימד על המלבים שקריין לחם: ואם עז. הפסיק הענין שלא חזא העז טעונה אליה: והקריב חמנו כו' חמנו מן המחובר. את המלב שיכול שיחמט חמלן ת"ל את המלב כו': והקטירם הכבן כו' כל חלב לה' לחייב על חלב (ר"ל קרבן) מעילה: מקח עולם. לביית עולמים. לדרכים. בכל מושבתי' בין בא"י בין בח"ל. כל חלב וכל דם לא תאכלו. מקים דם לחלב מה חלב חייב בין קדשים בין חולין אף דם חייב משהו קדש' וחולין חרות דברי ר"י ומכ"א כו'. דבר אל בני ישראל נפש כו'. אם הכבן המשיח כו'. אל בני ישראל ואין הכהנים מביאין מטאת אפי' על מנחת שגטו עליכן בני נח ומניין לרבות גרים ועבדי ת"ל נפש. נאמר כאן בני ישראל. נפש. אם הכבן. חפני שכ"ג וציור שין לימד שאין מביאין אלא על דבר שדונו כרת: בשגגה. לא על הזדון וכן בשגג' דשעיר השעירה וכן בשגגה דע"ז: מנחת ה'. ולא מנחת המוקד ולא מנחת ז"ד. מכל פרט (לשמיט) קול ולביטוי שפמים) ולעומאת מקדש וקדשיו. מנחת ה'. שומע אני עשה ול"ת ת"ל אשר לא תעשירה פרט נפסה ומילה יכול שאני מוויא אף מ"ע שבמה ת"ל כל מנחת ה' ריבה. ועשה פרט לדבר שאין בו מעשה. מהבה. מהה מנחת מזהה לחייב על החולדות כאבות (שבת ע' ע"ב). אם הכבן כחשי. משיח יכו' חלק ת"ל הכבן יכול מרובה בגדי ת"ל משיח יכול חושב מלחמה ת"ל

אדרת ויקרא אליהו

המשיח שאין על גבו משיח. יחטא לאשמת העם והקריב על חטאיו אשר חטא פר בן בקר חמים לה' לחטאת. יחטא. שאין מביא על הקדמות. אשר חטא על מה שחטא מביא ואינו מביא על מה שעשו אחרים ע"פ הוראתו. אשר חטא. לענשו [ונראה דמויך על חטאיו] אבל אם חטא עם הליבור מחכפר לו עם הליבור: והביא את הפר. והביא אף לאחר יו"כ. הפר ולא חילופיו. וסמך את ידו על ראש הפר. לרבות פר יו"כ ללמיה וכש"ה צפר העדה וסמכו לסולא פר ע"ז מסמיכה. ובשעיר נשיא וסמך לרבות שעיר נחשן בסמיכה. ובשעיר יחיד וסמך לרבות שעיר ע"ז לסמיכה. ובכבשת יחיד וסמך לרבות כבשת חיר ומזר' לסמיכה. לפי ה' בנפח בנ"ס חטול ומטאת: ולקח הכהן המשיח מדם הפר. נאמר להלן לקיחה ונאמר כאן לקיח' מה להלן בכלי אף כאן בכלי. הכהן אפי' כהן כדיוט. המשיח למטה. מדם הפר מדם הנפש ולא מדם החמית ולא מדם העור. מדם הפר. דם מחפר יקבל. פרט לשמסך על הרגפה: והביא אחרו כשר ולא פסול. אחרו אל אהל מועד למעט קרבן יחיד: (ר"ל שסוף מביא כיחיד דהיינו על ע"ז: וטבל ולא מספג. וטבל והוא על כל הז' טבילה. את להכשי' אחין באלבנו (זכחים ח"ס ע"ב). אלבנו המיומנת שבימין. דם שיהא בדם כדי טבילה. והוא לא ייטף ולא זורק. שבע למטויי שיהא מונה שבע ולא אחת ושבע. שבע פעמים ולא שבע טיפין: קרעת. ולמטה אומר קרעת הרי ארבע דר"ש ר"א אשר באהל מועד לרבות כל קרעת שבאהל מועד. אשר באהל מועד. פרט אם נפחת בגו של היכל. מחצת קטרת. שיחמך המחצת בקטרת. בסמים שיהיו סממנים לחוכה. מחצת לפי ה'. ואין הכהן לפי ה' דרך יו"כ. ואח' כל דם הפר לרבות פר יו"כ לשפיכה. יספך ולא יטיף ולא יזה ולא יורוק. אל יסוד מחצת העלה. ולא על יסוד מחצת הפנימי. אשר פתח אהל מועד. זה יסוד מערבי: ואח' עור הפר ואח' כל בשרו. חלוד שמוציאו כלו שלם. יכול יסרפטו שלם ח"ל ראשו וכרעיו מה האומר להלן ראשו וכרעיו ע"י נחות אף כ'. אי מה להלן ע"י הפשט וניתוח אף וכו' ח"ל וקרבנו ופרשו כשם שפרשו בקרבנו כך בשרו בעורו: והוציא כו' אל מקום. שיהא המקום מחוקן לכך. טבור שיהא מקומו טבור ואם טומא יטברנו. הדסן שיהא שם דסן שיקדים הדסן. אל שפך ראב"ז אומר שיהא מקומו משופך. על עינים לרבות כל העינים אפי' קם וגבבא וחבן. באש ולא בסוד ולא צרמן. יסרף אע"פ שמיצית האור צרבו. כל עדת ישראל יסגו. עדת ישראל. עדת המיוחדת שבישראל ואחיו זו סנהדרי גדולה היושבת בלשכת הגזית. ד"א עדת ישראל ולא עדת שבת [לאפוקי מדברי ר"י] כל עדת ישראל יסגו. עד שיורו כלן. לא היה מופלא של ב"ד שם. או אחר אחד מהם אינו יודע או אחר טועים אחס פטורים (של' עדת ישראל): יסגו ונעלם דבר. אין חייבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה: ונעלם דבר. ולא גופו של דבר כיצד אחרו אין נדה בחורה אין שבת בחורה אבל אחרו יש נדה כו' נאמר כאן מעיני ונאמר בע"ז מעיני מה כאן ב"ד אף להלן ב"ד ומה כאן העלם דבר עם שגגת מעשה אף להלן העלם דבר עם שגגת מעשה ומה כאן פרט לכל הגוף אף כו'. הורו ב"ד ועשו יכול יהיו חייבין ח"ל הקהל ועשו. ההוראה בב"ד והמעשה בקהל. מכל מוצא ה'. פרט לשמיעת קול וכו'. ואשמו. כשם שפירעו' מן היחיד כך נפרעו' מן הליבור. לא ידעו מה הורו יכול יהיו חייבין עליו ח"ל ומדעם החטאת ולא שידעו החוטאי': אשר חטאו עליה והקריבו. חטאו שני שבטים מביאין ב' פרים חטאו ב' מביאין ב' פרים שגא' והקריבו הקהל כל קהל וקהל חייבים ושבת. נקרא קהל שגא' גוי וקהל גויס יהיה מורך דר"י רש"א קהל וב"ד רש"ב אומר משהו חטאו ששם וכן רובם או שבעה כו'. וסמכו. שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עוד א': זקני העדה. המיוחדים שבעדה ר"א וסמכו שנים זקני שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עוד א' הרי מחשה. אח' ידיהם. ידי כל א' וא': ועשה כאשר עשה. מח"ל לכפול את הכוונות וללמד שאם חסר אחת מן המחנות לא עשה כלום. אין לי אלא מחן שבע שהן מעבדות. מחן ארבע מניין ח"ל כן יעשה לו. ועשה לפר לרבות פר יו"כ. כאשר עשה לפר. לרבות פר כהן משיח. החטאת לרבות שעיר ע"ז יכול

אדרת

ויקרא

אליהו

נג

אף שעירי רגלים ת"ל לו. וכפר. אעפ"י שלא סוּך: ונסלח. אעפ"י שלא נתן שירי הדם: אל מחוץ לחמה. מחוץ לג' מחנות. הכר הראשון. מכלן אחת אומר שפר ככן משיח קודם לפר בעדה יכול אף שעירי ע"ז ת"ל פר ראשון ואין שעירי ע"ז ראשונים. או אינו אלא פר שדך ואין שעירי ע"ז שרפין ת"ל מטאת הקהל צטן אז לכל המטאות ששרפו יכול אף שעירי רגלים ישרפו ת"ל הוא: יטא. שאין מביא על הקדמות: ועשה אחת. לחייב על כל א' וא' כיצד שם א' משי העלמות או שני שמות בהעלם א'. אשר לא תעשינה בשגגה. מלמד שמוביא על שגגת מעשה. ואשם. מלמד שמוביא אשם תלוי: או הודע אליו. ולא שידועו אחרים. יכול אעפ"י שאינו מכהם ת"ל או הודע. אשר מטא זה. עד שנתודע לו מטאתו כיצד אשתו מדה ואחריו עמו צבית מטא באתח מהן [ואינו יודע וכו' ר"י פוטרי] ר"א אשר מטא זה פרט למתעסק: את קרבנו ואינו יולא בקרבן אביו אפילו מן הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה. ואפילו במעות שהפריש אביו מן הקלה כו' ולא בקרבן עלמו מן הקלה על החמורה. שעיר עוים ולא חלופיו. זכר ולא נקבה. חמים ולא צעל מוס: השעיר. לרבות שעיר נחשון לסמיכה. ושחט אחר. ולא חמורתי וכשהוא א' למטה ושחט אותה ולא וולד. במקום אשר ישחט את העלם. בצפון והלא כבר נאמר במקום אשר תשחט כו' אלא לקובעו שחט לא נשחט בצפון פסול. מטאת הוא. שיביא כל המעשים לשם מטאת פרט לשחטו שלא לשמו: ולקח באלבנו. שיקבל ביומן. באלבנו ונתן. שיתן ביומן. אל יסוד מוצת העלם. יכול זה יסוד מערבי מה מנינו צינאחי מן הסיכל נתן ביסוד הסמוך לו אף כו' ואחיה זה יסוד דרומית: כחלב וצח השלמי'. מה בשלמי' מלב חותב קרי' ויקלף ב' כליות ויחתר אף כו' [אינו צח"כ כאלו רק מדרש זה בצחמים דף ל"ח ע"א וע"ש וכן הוציא צח"כ סי' ז' פרק י"א וע"ש] וכפר כאלו ג' פעמים. אעפ"י שלא נתן אלא ג' אעפ"י שלא נתן אלא ב' אעפ"י שלא נתן אלא א'. עליו ג"פ עליו שחטא כפרה לשמו. עליו שלא יכפר לשם כאחד. עליו שיבא הכהן מכפר על עולמו. ונסלח. אין משיירין לו ליו"כ יכול אעפ"י שיש ולא הבי' ת"ל לו ועיין בק"א: נפש. אחת. בעשה. ג' מעוטים העושה ע"פ עולמו חייב ולא העושה ע"פ הורא' צ"ד: ולא שני' שטעו. וכ"ש זה עוקר מה מניח. עם הארץ רובו או כולו [ור"ל אם עשו שלא עפ"י הורא' צ"ד] מעם הארץ. פרט לשיא ומשיח שאלו מני' זית עד שלא נתמט וחלי זית כו' ועיין בק"א: שעירת עוים. מניין שהיא בת שחטה ת"ל חורה אחת יהי' לכם וכו' הרי כל העושה בשגגה כע"ז מה ע"ז בת שחטה כו'. על ראש המטאת לרבות מטאת ע"ז לסמיכה. במקו' העלם ולקח. שחטא קבול דמה בצפון. ואח כל דמה. ולמעלה נאמר ואח דמו מכלן אחריו מטאת שקבל דמה צ"ד כוסות כו': ואם כשם. רס"א כבשים קודמין לעוים צ"ל. יביא. מניין למפרים מטאתו ואצדה ובפרים אחרת תחתי' ונמלאת הראשונה מניין שיביא אחיה שירגה ת"ל יביא יכול יביא שחיתן ת"ל יביאנה מטאת אחד: על ראש המטאת. לרבות מטאת חיר ומתערע לסמיכה: ולקח הכהן מדם המטאת באלבנו וכו'. שחטא קבול דמה לשם מטאת: וכפר עליו הכהן על מטאתו וכו' שחטא כפרה לשם מטאת: ושמעם. יכול האומר לחבירו נלך ועבוד ע"ז שמייב ת"ל אלה ואין אלה אלא שבעה וכו"א והשביע וכו'. בשבעת האלם. אין לי אלה שבעה שיש עמה אלה. שבעה שאין עמה אלה מניין ת"ל קול. אחר לכן משביע אני עלי' כו' וכן יודעין עד מפי עד או שבי' א' מהן קרוב או פסול יכול יהיו מייבין ת"ל עד בזמן שכן כשרין לעדות. עמד בזהכ"נ וכו' והשביע למי שידע לו עדות שגיגד לו שיכול יהיו מייבין ת"ל והוא עד. עד שיחבין להם. משביע אני עלי' כשתדעו לי עדות כו' יכול יהיו מייבין ת"ל והוא עד בזמן שקדמה העדות לשבעה. או ראה או ידע. ראי' אפי' בלא ידיעה. ידיעה אפי' בלא ראי' ואחיה זה חביעת מומן יכול אפי' אחר משביע אני עליכם שאחר איש פלוגי ליתן כו' ת"ל תמטא תמטא לגו"ש מה להכל מומן ויש לו אף כאן מומן ויש לו. שלם לכן ביד עבדו או ביד צט כו' או שאחר לכן הנתבע כו' יכול יהיו מייבין ת"ל אם לוא יגיד ושחט עונו. הסביעין חן לב"ד וצלו לב"ד והדו יכול יהיו מייבין ת"ל אם לוא יגיד ושחט עונו לא אחרתי אלא במקום כו'

אדרת וקרא אליהו

ס'. אם לוא יגיד כיון שהגיד שוב אין חחר ומגיד. ונשא עונו. בכלם נאחז ונעלם ובאן וכו' שאפי' מה די חייב: או נפש אשר חבט. יכול אפילו בזמנא טומאה ת"ל בנבלת ר"ע אומר ויסל אפי' נעט באוכלין ומשקין וכלי חרס ת"ל בנבלת. בכל דבר טומא. שיכול שיסא שזה בכל דברים לבילה שמלק מנגע ממשא ועושה אב טומאה' לטומא אדם לטומא בגדים. ומה סן מיעוט מי מטאת ומרכב ת"ל טמא לרבות רוב מי מטאת ומשכב ומושב. בכל לרבות הסורף את הפרה ופרים הגשרפים והמשלה את השעיר. דבר לרבות הסככות והפרעיות והקרי דר"י. בנבלת חיה. אין לי אלא כלב. כית ומיין ת"ל טמאה. או בנבלת בהמ'. (הוא בשבועות דף ז' ע"א) אם נאחז חיה לחם נאחז' בהמה לג"ש מה להלן בטומאת קדש' אף כלאן בטומאת קדשים. אין לי אלא נבילה עלמה. קרה שטרה חבורה ומיין ת"ל טמא'. בנבלת שרץ. אין לי אלא בשרו דמו לנפשו ערבו ומיין ת"ל טמא. ומיין שחבא ידיעה בחמלה וידיעה בסוף ת"ל ונעלם מוחו והוא ידע. ר"ע אומר ונעלם ונעלם ב' פעמי' שחבא ידיעה בחמלה וידיעה בסוף: אדם זה חת. בטומאת אדם זה טומא חת. טומאחז. לרבות זבין חצות גדות ויולד' אין לי אלא ימי חמורין ימי קלין ומיין ת"ל לכל טומאחו. אשר יטמא. לרבות בוטל מה. בם. לרבות שבועה נבלת עוף טהור: או נפש. יכול הנודר במיר או בקרבן יציא קרבן ת"ל כי תשב'. יכול אפי' מהרסר בלב ת"ל בשפחים. יכול שאני מוזהא אף גומ' בלב ת"ל לבטא יכול הנשבע להרע לאחרים חייב ת"ל להרע או להיטיב מה הטבע רשות כו'. יכול הנשבע להיטיב לאחרים פטור. ת"ל או להיטיב אף לאחרים. אין לי אלא דבר שיש בכן הרע והטוב. דברים שאין בהם הרע והטוב ומיין ת"ל לבטא כו' ואין לי אלא להבא לשעבר ומיין ת"ל לכל כו'. האדם בשבועה. פרט לאדם. ונעלם מוחו פרט לחמד. בשבועה ונעלם. על העלם שבועה חייב ואין חייב על העלם חפץ. ומיין שחייב על כל א' וא' ת"ל לאחז. אין לי אלא טומא' מקדש וקדשו סכן בברית מיין לשמייעת קול וביטוי שפחים ת"ל לאחז מאלה. ומיין שחייב על מקדש על כל העל' וכן על הקדש וכן על שמייעת קול וביטוי שפחים ומיין על כל א' וא' של שבועות כגון חטים ושעורים כו' ת"ל וכו' כי יאשם לאחז מאלה. יכול אם נשבע על כלן כאחז ת"ל על אחז כו': וכו' וכו' וכו'. והחדש חלוד שטא טעון וידוי ומיין שכל הכי נאחז כלאן וכו' אשר חטא עליה עליה לג"ש מה להלן טעון שמייעת אף כו': אשמו על חטאחו. מה אשמו מותרו מדבא אף חטאחו מותרו מדבא. נקבב ולא טומאים ואמרוגיוטם. סגאן. כל גאן אף חרשת שטאט וננסת. מן סגאן. ולא פלגם. או שעייר עזים מה ת"ל סלא נלחז מחטאת קבועה שמלפס שעייר אלא ללחז א' חזיא ולא ב'. על חטאחו מחטאחו. ללחז שמזיא מהקדש כשבה שעייר. מהקדש כו' כיד הפרים כו' העני כו': ואם לא חגיג ידו. יכול אם אפסר לו ללחז או לעסוק באומאחו יבא חייב ת"ל ידו. די סס. אפי' יש לו סס ואין לו לרכיו. שחי. שני. שחיס חזיא ואין חזיא א'. אחד לחטאת ואחד לעלה. שחקדים חטאת לעלה. ומיין חטאת יציא עולה וסאם הפרישה חטאת' ומזה יציאו יורשים עולמה. ד"א שיכול שיסוי שחיס חטאת ת"ל כו' וא' כו': וכו' אדם. אין לעוף פדיון. אל הכהן שחייב בטיפול הבחנה. ומלק את ראשו (איו בת"כ רק הוא במולין כ"ז ע"ב) לפי שנא' זאת חורת הבמה וענף מה עוף מן העאר כו' יכול מן העורף ת"ל ראשו (ר"ל ראשו זה עוף ממול ערף ולא ראשו של בהמה): אחד החטאת. מעמסה של חטאת. על קיר החמזה. יכול על קיר העליון ת"ל והשאר כו' מקום שעייר דם ומחמין על היסוד חסו קיר החמחון ר"א אומר (איו בת"כ רק בזבחים ל"ז ע"א וע"ה) והשאר בדם לרבות כל שפיכת שירים ליסוד. חטאת. שיסא כל מעשים לסם חטאת. הוא. פרט סלא לשמו: כחשפט כחשפט חטאת בהמה מן המולין. וזיוס. וזידו הימנית: ואם לא חשיג. ר"א חזיבא מזה בשעתה שאין מחמין לו עד שיעשיר. קרבנו כו'. עשירית האפה ללחז על מדבחו שהיא ג"כ עשירית האפה. סלת לחטאת מקיס חטאת למנחה (איו בת"כ רק בזבחים ס"ג ע"ב) מה מנחה לריך הגשה בקק מערבית דרומית אף חטאת העוף כו' לחטאת. שפירם

מנחת

אדרת ויקרא אליהו

מעוה לשם חטאת. לא ישים עליה שמן. אבל נותן על שירים. ולא יתן עליה לבנה. אבל כל ע"ג כלי מותר. יכול אם נתן לבנה פסול תלמוד לומר כי חטאת. יכול אף בשמן כשר תלמוד לומר היא ומה ראיית מחשיר איז בלבנה שיכול ללקט מה שאין כן בשמן (ואינו בחוררת כהמים רק במחמח "ט ע"ב וע"ס) ימים. כל שהוא. יתן. כזית. והביאה אל הכהן וגו' על אשי ה' שיבא מקטיר לאשים ומחכין לה'. חטאת. שחטא כל מעשים לשם חטאת. היא. פרט שנקמה של לשמה: מאמת מאלה. להשוות קלים לחמורים וחמורים לקלים עיין רש"י ז"ל: נפש. לרבות נשיא וכהן משיח למעילה: בשגגה. פרט למיד (ו"ל והמזילה מקדש לקודש מעל וכו' בה"כ ועיין מסכת מעילה דף י"ט ע"א): קדשי ה'. לרבות ק"ק צהרם ואימורים קדש זריקה פי' (אצטרם קאי קדש זריקה אבל חמורים אף לאחר זריק' ועיין בק"א) ואמורי ק"ק לאחר זריקה: מקדשי ה'. יאלו ק"ק. מניין לרבות קדשי בדק הבית גידוליהן ומה שבתוכן והמקדש דברים שאין ראויין לכן תלמוד לומר קדשי. מקדשי פרט לגידולי חוצה כו' ושנתמלאו אחר כך. כסף. יכול דינרים תלמוד לומר שקלים יכול שקלי נחשת תלמוד לומר כסף. יכול של צבל תלמוד לומר שקל הקודש סלע הורית: לאשם. שיבא חפרים מעוה לאשם: ואת אשר חטא מן הקדש. לרבות פחות משהו פרוטה לתשלומין אף על פי שאין זו מעילה. הקדש יסלם. לאותו שעל הקדש יסלם. ומנין שמשלם חומש ואשם על תשלומין אלו תלמוד לומר הקדש יסלם. יוסף עליו. שיבא הוא ותומכו חמשה. אחר. פרט לחמשה חטאות המחזות. והכהן יכפר עליו. שהכהן מוכפר על עומו והוא גם כן מועל. מנין שאם הביא מעילתו ולא הביא אשמו או הביא אשמו ולא הביא מעילתו שלא יא' ת"ל צליל האשם. יכול אף חומש מעבד ת"ל צליל האשם ויסלם לו. אלו. והאשם מעבדין ולא חומש: ואם נפש. אר"ע ואם מוסף על ענין ראשון על ספק מעילה אשם תלוי: ועשה אמת. לחייב על כל א' וא'. ולא ידע. פרט לאשמו מדה ואחיותו צבית כו' שגא' כי חטא ולא ידע פרט לה שידע שחטא. ואשם. לגז"ש מה להלן דבר שזדוני כרת אף כו'. ונשא עונו עי' רש"י ז"ל. בערך מה ערך להלן בכסף שקלים אף כו' לאשם כו'. אשר שגג. שאם צא לפניו ספק חלב ולא ידע צינחם שאינו חייב אלא אחת ידע צינחם חייב על כל א' וא' שגא' שגגתו. והוא לא ידע. פרט לשאמרו לו אחרים יכול אעפ"י שאינו מחכים ת"ל ולא ידע. ולא ידע ויסלם. פרט לאם ידע ה' להם זה דומה לעגלה כו': אשם. לומר שאם שחטו וחרקו ורדע לו שחטא או לא חטא שמוחר באכילה. יכול אעפ"י שלא זרקו ת"ל הוא. מה יעשה כו'. יכול אע"פ שלא נשחט ת"ל אשם הוא. מה יעשה כו'. אשם לה'. יכול לבעה"ב ת"ל אשם הוא לכהן יכול כלו לכהן ת"ל לה' הא כיצד מותר אשמות יפלו לנדבה ויקח בכן עולות וכו': כי חטא וכחש שקדמו חטא. פרט לאומר אכלתי היום ולא אכל וכו'. בעמיתו ב' פעמים. פרט לגבוי ולאחרים. וכחש. יכול בדברים ת"ל בפקדון שהוא של ממון. אי מה פקדון שאין לו רשות להוציאו ת"ל בתשומת יד. אי מה אלו שיש בהן מחנת יד ת"ל בגזל. אי מה אלו דברים הנעלים מרשות בעלים ת"ל עשק. אי מה אלו דברים שדעת שמים יודעת ת"ל אברה: וכחש צב. בגוף הדבר ולא במזל. אי מה אלו דברים שאפשר לדעת דברים שא"א לדעתן כגון המערב מים ציין כו' ת"ל על שקר כל שיש שקר. אי מה אלו דברים שאין מתיקן דברים המתיקין מובל אדם באלים קנין בקנין. אדם בקנין. קנין בצד' מנין ת"ל של אחת מכל אשר כו' אי מה אלו דברים המשלמין את הקקן תשלומין כפל ד' וה' וכו' ת"ל ומעלה מעל ריב. מעל צב' לרבות קדשי קלים. לחטא צהר. פרט לאומר חבלת בי צהר דלקת גדישי וכו' אחר לו אביו חבלת בי ועשית בי חבור' והוא כופר דקס דדרבה מנייה. והסיב את הגזילה. הגזילה ענמה יכול דוקא את הגזילה ענמה ת"ל וסלם. יכול משיב ומשלם שהרי בגזל משלם כפל ת"ל גזילה. הגזילה משלם. יכול דוקא משלם ת"ל הגזילה הא כיצד כשהגזילה צעון ישיב את הגזילה ואם לאו יסלם. ד"א את הגזילה כעין שגזל וכו' (ואינו בה"כ רק צב"ק פי' ע"א) פרט לשימי שוקם. אשר גזל. פרט לגזל אביו שאינו משלם חומש ואשם. יכול לא ישיב כל

אדרת ויקרא אליהו

כל עיקר ת"ל הגזילה וכן בעסק ובפקדון. ועדיין אני אומר אימתי אינו חסלם בזמן שלא נשבע לא הוא ולא אביו. נשבע הוא ולא אביו כי הוא ואביו מניין ת"ל גזל עסק הפקד מלא. ועדיין אני אומר אימתי חסלם קרן בזמן שנשבע הוא ואביו. הוא ולא אביו כי ת"ל גזילה ועוסק ופקדון ואבדיה: מניין ליתן את האמור למעלה למטה ת"ל מכל אשר בו. ד"א וכחש בעמיתו כלל בפקדון כי פרט או מכל כי כלל מה פרט מפורש דבר שבזמן מניין כי: (אניו בת"כ רק בשבועות דף ל"ז ע"ב) מכל אשר ישבע עליו. עד שיבא במחביון לו מכאן שמייצין על זדון שבועה ועל שגגה עם זדון הפקדון כי ושלם אחו. ולא כפל. בראשו. ולא תשלומי ד' וי'. יכול הטוען טענת גנב שישלם חומש ת"ל בראשו ומחישתו המשלם בראש כי. לאשר הוא לו. ולא שלוחו יכול לא יתן לשליח ב"ד ת"ל יתנו: ביום אשמו. בה"א כשעת הולאה: ואת אשמו. הפסיק הענין שאם חסלם עם הכפל שלא כד"ש (אניו בת"כ רק בב"ק ס"ה ע"ב וע"ש הפלוגתא). יביא. ואפילו לאחר יו"כ: ונסלח לו על אחת. שמייצ על כל א' וא' כיוד היו ה' חובטין אותו חן לנו פקדון תשומת יד כי ת"ל לאחת יכול אם נשבע כאחת ונ"ל שכלל הכל כאחת ולא פרט כל א' ת"ל על אחת כי. בה. פרט לפחות משה פרוטה:

צו

כל מקום שנא' אהרן מרבה אני את בניו וכ"ו שנא' בני ישראל נאמר ואמרת לרבות את גרים. זאת העלה. היא. העלה. הרי ג' מיטעין. פרט לשנשט צליל ושינא דמה ושנשפך דמה. כל הלילה. שיבא נותן צביאת השמש והם מחטכלין והולכין כל הלילה. א"ל אלא דברים שקרבין צליל דברים שדרך לקרב ביום מנין. כגון הקומץ והקטרת וכו' ת"ל תור' העל' ריבא. או אינו אלא שלא יבא מעל' מן הארץ כל הלילה ת"ל לא ילין חלב חגי כי. עד הבק' מה ת"ל אם אינו ענין לאבר' תבנו ענין לת"ד שתורמין כל הלילה מניין לאש מזב' הפנימי שלא תבא אלא ממצבה החיצון ת"ל אם המצבה חוקד בו וזו מערכה שיהי של קטרת. אם מותר מניין ת"ל אם תמיד. אם ממצבה מניין. ת"ל ולקח מלא המצחה גמלי אם חלפני כי אחי דבר שמקצתו לפני ה' זה מצב' החיון. וצירושלמי יליף ה' מערכות מפסוק זה מנין לעשר' מערכה ליו"כ ת"ל ואם על מצבה כי. ובער עליה הכהן זו מערכה לשיכול אברים. וערך עליה העלה. זו מערכה גדולה והקטיר עליה זו מערכה שיהי של קטרת אם תמיד לקיים האש הרי חמשה: ד. של צן ושיבא שזור. ילצש. להביא מלפנת ואבט ד"א לרבות את השחק' (יומא י"ג ע"ב) ר' דוסא אומר להבי' בגדי כה"ג וכו': והרים. ונאמר להלן והרים מה להלן קומץ אף כאלן קומץ. (יומא כ"ד ע"א ור"ל שישער מן הדשן מלא קומץ לכל הפחות ועיין שם ברש"י). והרים יכול עליהם ת"ל עולה יכול אבר' עולה ת"ל אשר תאכל האש. הא כיוד מוצה מן המעוכלות הפנימיות. ד"א אשר תאכל האש לאבר' ופדרים שמחזיר למערכה (יומא ח"ה ע"ב) ד"א עיכולי עולה אחת מחז' ואי אחת מחזיר עיכולי קטר': ושמו אלא המצבה (עיין סוף תמורה) ושמו כלו. ושמו בנחם. ושמו שלא יפור. אלו. סמוך: ופסג ולצש. יכול דרך של יו"כ מקום לביסה לפשיטה: והאם כי מניין שהמצבה עובר בל"ח ת"ל לא תכבס: בצקר צביק'. בתמיד לא נאמר אלא צקר א' ובקטרת נאמר ג"כ בצקר בצקר יקדים מחשיר את הקטרת לקטרת ובגרות נאמר ג"כ בצקר צבק' כשה"א בהיטיבו את הגרות יקטירנה גרות קודם לקטרת ובער כי כהן א' צמי גזיר' (אניו בת"כ רק ביומא כ"ו ע"ב) ומניין שהיה אחר שיהי של קטרת ת"ל ובער עלי' ולא על מצבה (יומא ל"ג ע"א) מנין שיעשה מערכה שתקבל עלי' כל העולות ת"ל העולה. מנין לאימורי קדשי קדשים וק"ח ת"ל חלבי השלמי'. ומנין הקומץ והלבוש ת"ל והקטיר כל הקטרת יהיה עלי' יכול אף

אדרת ויקרא אליהו כה

אף סקטרת ח"ל וערך עלי' והקטיר עלי' ב' פעמים עלי': אש תמיד חוקר על המזבח לא חכמה. תמיד אף בשבת אף בטומאה. לא חכמה. אף במסעית. ואלה כו' זאת ח'ל' טהרה בבמה. הקרב אלה. כשירה ולא פסולה. אלה כלה כאלה. בני אהרן. ולא בנות אהרן: והטרת חמנה יאכלו. שיאכלו עמה חולין ותרומה בזמן שהיא מועטת. מזה חאלל. מזה: תאכל. אפילו כל שהוא. במקום קדש. יכול במחנה לוי' ח"ל בחצר אהל מועד. מניין לרבות הלכות הבטיות בחול ופחיתות לקדש ח"ל במקום קדש. יאכלוהו. שלא יאכלו עמה חולין ותרומה בזמן שהיא מרובה. יאכלנה. כשירה ולא פסולה: לא תאפה חמץ. הואיל ונאמר לא תעשה חמץ יכול לאו אחד על כל ח"ל לא תאפה אפיה בכלל היתה וכו'. מאשי כו'. ח"ל אלא מנהג מניין לכל הקדשים ח"ל קדש קדשי' יכול אם חלקים פסול' (ר"ל אם חולק הקדשי' קד' הקרב' האשים) ח"ל היא. כחטא' וכאשם. יש מוכן כחטא' ויש מוכן כאש'. מנה' מוטא הרי היא כחטא' לפיכך קמלה כו' עיין רש"י ז"ל: כל זכר עיין רש"י לרבות בעלי מומין למחלוקת. וכשהוא אומר למטה כל זכר לרבות אפילו בעלי מומין קצטעין. וכשהוא עוד למטה כל זכר לרבות אפי' מומי' אמו. חק עולם. לבית עולמים. לדרתי'. לדורי'. כל אשר יגע בהם יקדש. יכול אפילו שלא בלע ח"ל בהם. יכול אם יגע במקלה כלה פסול ח"ל אשר יגע כיד חוץ חוקר מקו' הבלוע: זה קרבן אהרן וכו'. יכול אהרן ובניו יקריבו כאחד ח"ל ובניו אשר יקריבו. יכול בניו כה"ג כשהוא למטה וסבבן המשי' כו' הרי כה"ג אומר אלא בניו כהנים הדיוטים. ביום המשיח. כשהם מתחנכים לעבודה ואם לא הביאו ח' כה"ג וא' כהן הדיוט עבדתן פסולה. ביום המשיח. אין כה"ג נמשח אלא ביום. אחו'. אין מושחין ב' כה"ג כאחד. ביום המשיח. מיום שנמשח מביא עד עולם שאל' מנהג תמיד. מנהג. הרי היא ככל המנהגות ללבוש. חמץ. אף בשבת אף בטומאה: על מחבת. שטעונה כלי. בשמן. להוסיף לה שמן איני יודע כמה ח"ל תמיד מה תחמץ ג' לוגין אף כאן ג' לוגין. תעשה. אף בשבת אף בטומאה' שליטתן ועריכתן ואפיתן דומה שבת. תעש' מרובת. שטענית ברותחין ואין לו מורכב' אלא זו וזוחדה וצמילואים. תקריב. אף לאחר מוספין. תפני. תאפה נא ר"ל אומר תאפה נא. שטעונה בחמץ כו'. פחים. שכולל ח' לב' וב' לד' וכו' יכול מה אהרן מביא בכל יום ודומה שבת וטומאה ומביא חלזין וב' לוגין לעשרון ורביבה אף בניו כן ח"ל זה קרבן: המשיח. יכול אף תשום מלחמה ח"ל תחמיו חמיו את שבת עומד תחמיו מביא עשירית האיפה יאל' תשום מלחמה שאין בנו עומד תחמיו. ומניין שאין בנו עומד תחמיו ח"ל שבעת ימי' כו' אשר יבוא כו' את שבת אל אהל מועד בנו עומד תחמיו כו'. אין לי אלא משיח מרובה בגדים מניין ח"ל וסבבן: חמיו. תלמד שבת קודש לכל אדם שבעולם. יכול אפי' שאין חמלא את מקומו ח"ל ואשר יתלא כו'. מניין לכ' שמת ולא נחמנה כהן אחר תחמיו שקריבם משל יורשי' ח"ל חמיו יעשה כו'. יכול לחלזין ח"ל אלה כלה. רש"ל נאמר כאן חק עולם ונאמר לכן חק עולם מה לכן משל יצור אף כאן משל יצור: וכל מנחה כהן. ולא מנחה כהנה. מנחה נדבתו מניין ח"ל כל. מקלטה מניין ח"ל תהיה אפילו כל שהוא: זאת חורת. הואיל ונאמר יאכלנה ואשר יזה כו' יכול אין טעון כבוס אלא חטאת הסיועית. חטאת הפנימית מניין ח"ל חורת חורה אחת לכל החטאות. יכול אף חטאת העוף ח"ל זאת. קדש קדשים לרבות זבחי שלמי צבור לנפין. היא. פרט לחודה ואיל מיר: המחטא. פרט לעבול יום ומחוסר כפורים ואון. אלה. ולא שיתן דמה למטה. יאכלנה. כשרה ולא פסולה: בבשרה. ולא בעצמות וקדשים וטלפים. ואשר יזה. ולא שכבר הבה [אזניו בתי' כ רק בצבחים ל"ח ע"ב ושם י"ג ע"א]. מדה. ולא מדה קדשי קדשים. מדה. כשרה ולא פסולה. מדה ולא מרובע. על הבגד. יכול נחז על מקלטה הבגד שיכא כל הבגד טעון כבוס ח"ל אשר יזה עליה לא אחרתי ק' אלא חקוס הדם בלבד: יזה. מחקוס שכבר להזות. פרט שחזו מוחר על הבגד ושנשפך חמץ כו'. בגד. מניין עוד שהפשט ח"ל אשר יזה. יכול אף עד שלא הופשט ח"ל בגד דר"ל ר"ל אומר בגד להזית עוד. אשר. לרבות השק: אשר תבשל. מנין שעירה לחוכה ח"ל בו

אדרת ויקרא אליהו

ישבר. ואם כו'. בכלי נחשת. מניין כל כלי מחכות ת"ל ואם. בשלה מולמד שמבשל ושוה ומשלם. אין לי אלא כלי נחשת שמבשל כו' כלי חרס מניין ת"ל ישבר ואם כו' רש"א ביטל צו כו'. ומרק וטנף. מריקה בחמין טיפה בטון ורש"א מריקה כמריקה הכוס וטיפה כשטיפת הכוס: ומרק. יכול צמ' סאס ת"ל צמים. כל זכר צבהים יאכל אחס. כשרה טעונה מריקה וטיפה ולא פסולה. קדש קדשים היא. כל הקדשים למריקה וטיפה. אחס. פרט לתרומה: חטאת. חטאת בלדד. וכל חטא'. בין חטאת יחיד בין זכר בין נקבה: מדה. אפי' מקלח דמה יכול אפי' ילא אחד מכן לחון ת"ל אשר יוצא ואין היוצא פסול: אל אהל מועד. שילה וצית עולמים מניין ת"ל בקדש: בקדש באש. ששריפתה' בקדש מניין פסולי ק"ק ואימורי ק"קל ת"ל וכל כו'. בקדש באש חשרף. מכאן אמרו בשר ק"ק שנטמא בין חבפנים כו': חאת חורת האשם קדש קדשים הוא. זאח חורת. הוא' וגאמר במזרע כי כחטאת האשם. יכול דמו למעלה ת"ל חורת האשם חורה אחת לכל האשמות שיבא למטה. מנין לם האשם שנתערב בדם שלמים שורק ת"ל ק"ק. ואח דמו חרוק. יכול אפילו חיים ת"ל הוא. מה יעשה ירעה: ואח דמו יורק. שהמקבל לריך להיות בצפון (אין זה צמ"כ אולם בצמחים דף מ"ח ע"א דרש זה שהמקבל לריך להיות בצפון מן ולקח הכהן. לו יקח וע"ס) אשם הוא. הוא קרב ואין תמורתו קרבה: כל זכר כו' יאכלנו כו'. קדש קדשים. לרבות זבחי שלמי לצור לפזן. הוא. פרט לתורה ואיל חיר: כחטאת כאשם. חורה אחת לסמיכה. עלה אשם. פרט לעולה הקדש דר"י (והוא כדעת ר' יהושע בשקלים דף ו"ו ע"א) עלה אשם. אין לי אלא עולה אשם עולה גרים נשים עבדים מנין ת"ל עור העלה ריבה א"כ למה נאמר עלה אשם עולה שגלחה לאשם פרט לשנחטת חוץ לחמה וחוץ למקומה. יכול אפי' נשחט' שלא לשמה הואיל ולא עלתה לבעלים לשם חובה לא יהיו הכהנים זוכין בעורה ת"ל עור העולה ריבה. אין לי אלא עור העולה. עורות ק"ק מניין ת"ל אשר הקריב. יכול שאני מרבה אף ק"קל ת"ל עולה מה עולה מיוחדת ק"ק ילאו קק"ל (מה סדרן עולה פרט לקק"ל. אשם פרט לחון לחמה. ולר"י עולה הקדש. עולה ריבה של נשים. העולה ריבה שלא לשמה): ועל נעשה במרחשת. על שם כליה' נקראו ולא על שם מעשים' מה תמור כלי אף מחבת ומרחש' כלי. לכהן. יכול לו לבדו ת"ל לכל בני אהרן כו'. יכול לכולן ת"ל לכהן הא ביד לבית אב עיין רש"י ז"ל. מניין שאין חולקין זבחי' עד מנחו' ת"ל וכל מנחה אשר כו'. מנין שאין חולקין מנחו' נגד עופו' ת"ל וכל נעש' במרחשת מניין שאין חולקין מנחות נגד מנחו' ת"ל וכל מנחה בלול' בשמן. ומנין שאין חולקין מחבת עד מחבת. ומרחשת כו' ת"ל ומרבה אין לי אלא ק"ק קק"ל מניין ת"ל אש כאמיו. אש על חור' כו'. אש חולק ואפי' בעל מופ ואין קטן חולק אפי' חס: חאת חורת. לנבוג זמן צבחה (ר"ל מדכתיב בוא"ו) חאת חור' כו' אש על חודה מה שלמים טעונה סמיכה וסכ' וחטפ' ח"ו אף חודה. לפי שיאל לדון צד"ח. ומה שלמי' צאים מן המעש' כו' א"ח. ומה שלמי' פיר' מן המעש' מבי' לא פיר' לא א"ח. ומניין ללח' שקרב מן המעש' ת"ל השלמים אשר יקריב. ומה שלמי' פירש מן המעש' יביא מן המעש' לא פירש לא יביא כו' אמר הרי עלי חודה מן החולין ולחמה מן המעש' הואיל ופירש יכול יביא ת"ל השלמי' אשר יקריב בזמן שחבית חודה מן המעש' מביא לחמה אבל אחר חודה מן החולין אעפ"י שאמר לחמה מן המעש' יביא מן החולין וזה שלמים לקוח בכסף מעשר שני אף לחם כו' פרט לחטוי מעשר שני. ומניין לאומר הרי עלי שלמים שלא יביא אלא מן החולין ת"ל חבתה פסח לה' אלהיך לאן ובקר להקיש כל הבא מן הבאן והבקר לפסח מה פסח שבוה צא בחובה ואינו צא אלא מן החולין אף כל שבוה חובה לא יביא אלא מן החולין: חודה יקריבו. המפרשים חודה ואבדה והפרים אחרת תחמי' ואח"כ נמלאת ראשונה שאחם שירנה יקריב ויביא עומ לחם מנין ת"ל בפסוק שחמלנה יקריב. יכול כלן טעוין לחם ת"ל יקריבו. ומניין לרבות ולדות ותמורות ת"ל אש על. יכול כלן טעוין לחם ת"ל החודים חודה טעונה לחם ולא ולדות ותמורות: והקריב על זבח. למייב על כל זבח חבת: בשמן חבת: שני פעמים יביא אחר ריבוי למעט חלוג לחי' לג: וסלת מרבתה. מנין לחלות שיכיו סלת ת"ל חלות חלות לגורה שוב

ט

נכרים

אדרת יקרא אליהו

נכדים. שור וכסב ונח. פרט לבהמה טמאה ומיית ועופי' שמלבן מותר. (ר"ל צמיות ועופות) כל חלב. לרבות כיו ופחות ומיית לאזהרה: לכל מלאכה. אפי' למלאכה הקדש טבור. טרפה. פרט לבהמה טמאה שאין במינה טרפה. לא תאכלהו. פרט לנבילה מיה. (וצמים דף ע' ע"א) ד"א שחל איסור נבילה וטרפה על איסור חלב. יכול לא יאכלנו לאחרים ח"ל ואכל. יכול חלב שמוחר בהנאה הוא טבור. חלב שור הנסקל ועגלה ערופה מניין ח"ל כל חלב כו'. כי כל כיו אשר יקריב כו'. אין לי אלא חלב תמימין חלב בעלי חיים מניין תניין ח"ל מן הבהמה. חלב חולין מניין ח"ל כי כל א"כ למה נאמר אשר יקריב פרט לחלב דפסח: מן הבהמה. לרבות את הכלאים: הנפש. לרבות את השוחה: וכל דס. יכול אף דס מהלכי שחים דס שרצים דגים ומגבים דס ציטס ח"ל לעוף ולבשר מה אלו שיש בהן טומאה קלה ומחמיר. ומנין צטר ויש צו איסור אף כיו לעוף. יכול מה עוף שאין בו כלאים אף בהמה ח"ל ולבהמה. יכול מה בהמה שאינה באה על ציטס אף עוף כו' ח"ל לעוף: צי. ישראל. מניפס ולא נכרים. צי. ולא צוה מניין לרבות גרים ומשומרים ח"ל המקריב: המקריב. אין לי אלא כהן המקריב. בעלים מניין כהס"א דיו תצאנה הרי די בעלים הא כיד כהן כו' עיין רש"י ז"ל: ומצח שלמיו. פרט לאדם שטרע שאין טעמין תופס שמוטין. ומצח זכמי שלמי לצור שטעמנו ג"כ תופס שמוטין יכול כל הזבח טעון תופס ח"ל חלב וחוה. יציא את. לרבות את האליה: את אשי ה'. לרבות צ' כליות. יציאו. לרבות יותרת הכבד. את החלב על החזה. כשמיצאו כו' עיין רש"י: מניין שטעמין הרמה ח"ל אשר הוקף ואשר הורס בנין אב לכל הטעון תופס טעון הרמה. החזה. אפי' נטמאו כוץ ונשחית א' מהן. תופס. ולא תטפות: לפני ה'. במזרח: ובקטיר. עיין רש"י ז"ל בעוד שהאמורין כו' וכה"א גם צטרס יקטירין כו'. נטמאו אמורין. או שנאצדו יכול לא יהיו זכאין צחזה ושוק ח"ל ויהי כו'. שוק מימין. זרוע חולין מניין שהוא של ימין (ר"ל במחטות) ח"ל תתנו. זרוע חוקקשין מניין (ר"ל צאל מיר) ח"ל תרומה. המקריב עיין רש"י ז"ל שאין חולק בצטר. רש"א כל כהן שאין מודה בעבודה אין לו חלק בצביונה מניין אף היקפות ח"ל מניין אהרן כל עבודה שמסורה לבני אהרן: התטפה. זו תופס הסל של מיר. התרומה זו תרומה לחמי חודש. לקחתי מאלה צי ישראל. ראויים היו ישראל וכשתחייבו נטלתי מהם. יכול אם יתנו יתנו להם ח"ל לחק עולם לעולמי עולמים. יכול אף הקדשים חייבים במחטות ח"ל ואחרת אחס כו' אין לך אלא מה שאמור בענין. מאלה צי. מרען צי. זאת משחת אהרן ומשחת צי. כדאי אהרן לעלמו וציו לעלמו ר"א יכול לריבין לשמן המשח' לע"ל ח"ל זאת משחת כו': מאלה ה'. מלמד שאף האיש' סייעו. ציטס כו' מלמד שאף היום סייעו: אשר נזה ה'. אר"ס מניין שהיו ישראל מפרשין מחטות כהונה מהר סיני ולא זכו בהן אהרן וציו עד שזכו בשמן המשח' ח"ל אשר נזה כו'. חקת עולם. לבית עולמים. לדרתם. לדורות [מכאן עד ציטס נטו הכל בצמים צ"ח ע"א ומנחות פ"ג ע"א]: זאת החור לעולה. מה עולה טעונה כלי אף כו': למנחה. מה מנח' מוקדש' הטוגע בצליטה אף כו' ולחטאת. מה חטאת בידו הימנית אף כו'. ולאדם. מה אדם עלומותיו מותרין אף כו'. ולחלואים. מה חלואים הותר צטרפה שג' וטרפת את כו' אף כו'. ד"א מה אדם אין ספיר ושליא קדוש צו אף כו' והיתר ענמו' ילפין מוג'ס נאחר באשם לו יהיה ונאחר בעולה לו יהיה מה אדם כו'. ואבם השלמים. מה שלמים לשמן אף כו': ציטס נטו. מלמד שדברות מדב' סיני לא נאמרו אלא צי. דברות אה"מ מניין ח"ל במדבר סיני באהל מועד מוקדש דברות אהל מועד לרבות סיני מה אלו ציטס אף כו': להקריב את קרבניהם. זה צבור ומעשר ופסח. ציטס נטו. מלמד שכל הקרבנות אינן קרבין אלא ציטס: קח את אהרן ואת ציו אחר. לפי שג' ויבא את העם כו' אשר עשה אהרן. במשמע שמהר נותרת וגם בלבו של משה היה שנתרחק שג' וצאהרן התאסף. וצלו של אהרן היה שנתרחק שג' קרב אל המזבח לכך נאמר קח את אהרן ומכאן ידע שנתרחק אהרן. ד"א כפי"ש' קחמו בדברים וכן קח את הלויים וכן קח לך את יהושע: ואת הבגדים. אלו הבגדים אשר הפקדתיך עליהם שנאמר ואלה הבגדים אשר יעשו כו'. ואת שמן המשחה. זה שמן המשחה

המשח' שהפקדתיך עליו שגא' ועשית אותו שמו כו'. ואת פר המטאת. שגא' והקרבנת את הפר כו'. ואת שני האילים. שנאמר ואת האיל הא' חקם כו' ואת האיל הב' חקם כו'. ואת כל המטאת. שלא כסדר האמור להלן אחר כהן. (והטעם"כ הם אחד עיין ק"א): ואת כל העדה הקהל. עשה במעמ' כל העד' שהיו טובין קדוש' בכהונה: ויעש משה כו'. כשם שהסדיר עבודת מקדש כך הסדיר כהונה וליה: זה הדבר. להלן נאמר זה הדבר לרצות מכנסים ועשירית האפס וכלן נאמר זה הדבר ללמד שאפי' מקרא פרש' מעבד' (הכל ציומא דק' ה' ע"ב): וירחק אחס צמים. באותה טעם זכי לקידוש ידים ורגלים ולטבילת יו"כ: ויתן עליו כו' מלמד שנעשה משה סגן לאהרן מפשטו ומלבישו וכן עשה לו במותו שגא' קח את אלעזר בנו והפשטו שפשוטו בגדי כהונה ובגדי שכינה מלבושין תחתיו. ויחגר אתו באבנט ויחגר אחס (הוא ציומא דק' ה' י"ו) מכלן שאהרן ואח"כ בניו וי"א שאהרן ובניו בבית אחת שנאמר ומגרת אחס אבנטו. ומ"ש כאן ויחגר אתו ללמד שאבנטו של כה"ג לא זכו אבנטו של כהן הדיוט: ויקח משה את שמו המטתה. ר"ל אומר שמו המטתה שעשה משה במדבר מטתה נסים. בו כו': וימח את המטת. ולא כמסימת אהרן ובניו שלאחר שמלבישין היה מושחן וכח"ל כשמן הטוב כו' שיועד על פי מדותיו. אבל מטתן וכליו כל כלי וכלי טעון מסימה שגא' וימח את המטת ואת כו': ויקרב משה את בני אהרן. שנעשה ג"כ סגן לבניו: ויגש את פר המטאת. כאן נקרא פר המטאת. ויסמך אהרן ובניו. מפני שהם קרובותיהם: וישחט ויקח משה. שכל ז' ימי המילואים היה משה משחם בכהונה גדולה הוא היה שוחט חורק וכו' ואהרן רואה מלה"ד לבח מלכים שנשאת כשהיא קטנה. ופסקו עם אחי שחשמו עד שתלמוד בזה כך כו': ויקדשו לכפר עליו. כפרה זו למה מפני שדחקו ישראל והביאו נדבה למשכן מקלחן שלא בטובתן: ויקח את כל המלב אשר על הקרב. כאן למד הקרבנות מלבי' ואימורים מפרי' ושעירי' הנשרפים. וכן שחיטה חריקה וסמיכה. וכן לעולה הפשט וניחוח ואף שלא כחצי הפשט כאן אין ניחוח בלא הפשט וכן רחינת קרב וברעים וכן בשלמים שחיטה כו': ויקרב את האיל השני. למה נאמר שני ללמד שמעבדין זא"ז וכן הפר ושני אילים וכל המנוח כלן מעבדין זה את זה: איל המלאים. שמושלם על הכל וכן שלמים לאהרן ובניו: ויסמכו. סמכו ידיהם עליו בשמחה ועשו יו"ט: ויקח משה מדמו. הפר היה טעון שש מחטת. זריקה. מתן סביב. הזאה. חטויו. יניק'. כפרה. והשני צ' מחטת. זריקה: ומתן סביב. והשלישי היה טעון י"ג מחטת. זריקה. מתן סביב. ובהוות אהרן ובניו. והוא על אהרן ובניו ועל בגדיהם (ל"ל דלא חשיב רק הזאת בגדי בני אהרן ולא בגדיו כי היו מתקדשים בבוא' עולמו ובהכי סליק מושבן). בשלו את הבשר כו' כמו שנאמר להלן ואכל אהרן ובניו. באש חשרפו כו'. מלמד שהמלאים מותרים בשרפה והם שאמר להלן ולמלאים: ומפתח אהל מועד כו'. מכלן אמרו בכ"ג באדר קרבו מילואים כו': כי שבעת ימים ימלא את ידכם. כל שבעת ימי המילואים היה משה מעמיד את המשכן בכל בקר ובקר ומקריב קרבנותיו עליו ומפרקו ובשמיני העמידו ולא פרקו: עה ה' לעשות לכפר עיין רש"י ז"ל. ד"ל לכפר כפרה זו כפרה עליהם עד חמיית המחים: ויעש אהרן ובניו. ששים ושמונה לקבל מפי משה כשומעין מפי הקב"ה: ביד משה. כדי השלי' לשלוחו. כדי המנוח למי שנלווה:

שמיני

ויהי (מגילה יו"ד ע"ב) מלמד שהיתה שמחה לפיו כיום שנבראו בו שמים וארץ כחצי כאן ויהי וכחצי להלן ויהי ערב ויהי בקר: ביום השמיני. איני יודע אם שמיני לחדש אם שמיני למחן כשה"ל ז' ימים ימלא את ידכם בו אומר שמיני למחן ולוחו יום טל י' עטרת

אדרת ויקרא אליהו

עטורת כו' ראשון למעש' בראשית כו': קרא חשה לפי שכבד המקום לאהרן תחלה שגא' ועליה אחת ואהרן עומך אף חשה כבד לאהרן וקרא תחלה לאהרן כו': קח לך עגל. אחר לו אע"פ שנאמר המקום לכפר על עוונותיך נדוך אחת ליתן לחך פיו של טען שלא יסגוף בציאתך לחקם ויצא עגל ויכפר על מעשה עגל. וישראל שיש לכן עוד אחת ויחטאו שיעיר עוים לך הולך לטעור ועגל. ולפי שמדמה עבירה ג"כ לשור שגא' אחת כבדה כו' בנחמה כו' לך החקק ג"כ לשור: לפני ה'. אל' עבירה שאתה מחירה חמנה כבר נשחטה לפני המקום: כי היום ה' נראה אליכם. אחריו לו וכי האיד מקלסים את המלך ואין רואין פני המלך אחר ע"מ כן כי היום כו': ויקחו כו' אשר זה כו' בנחמה כו'. ויקרבו כל העדה. קרבו כולן בשמחה חסל לחך שכעם על אשתו לאחר ימים נתרם כו' מיד חגרה מחיה כו' והיא' משמחה לפניו יותר מדאי: ויאמר חשה זה הדבר. אחר להם הטעור ויהי' חלבם ויהיו כלם בירא' אחת ובענה אחת לשרת לפני המקום. כשם שהוא יחיד בעול' כך חסא עבדתי' מיוחדת לפניו שגא' ומלחם את ערלת לבבם כי ה' אליהם כו' ואם עשיהם כן וירא אלי' כבד ה': קרב אל המזבח. היום דעתך וצוא עבד עבדך כי לך נמחרת לשרת להקב"ה חסל לחך ב"ו שגא' אש ויהיה מחבישה לפניו אמרה לה אמוחה על מה נכנסת כו' ד"א לפי שראת את המזבח בנחמה שור ונחירה חמנה לך נאמר קרב כו': ויקרב. בנחמה. וישת' את עגל המזבח אשר לו. החמיל בקרבנותיו חמילה ואחר שגא' חמיל בקרבנותיהם לפי שקרבנו מכפר יותר מקרבנם שגא' ועשה את חטאתך כו': וימטאבו כראשן. מה ראשון טעון מיטו וד' מחמת אף כו': ויעשה כחשפט. חשפט ונחום וכו' וכל מעשה עולה כו' ד"א (בילה כ' ע"ב) כחשפט מה עולת מדב טעונה סמיכה אף עולת חובה טעונה סמיכה: ויחלל כפו חמנה. נאמר כן חילוי ונאמר להם חילוי מה להם מלא קומטו אף כן מלא קומטו ומה להם עולה בידו נדוך כו' אף כו': מלבד עולת הבקר. מולד ששתי מנחות היו שם אל' עם העולה ואל' בפני עולה: וזה השלמים אשר לעם. מכלן לחוד שלמים לציבור ובעטה קלה לחוד כל הטבחות: ואת המזבח כו' כן זכו למחנות: וישת' אהרן את ידו. זכו לנשיאת כפים כו': ויברכם. ה"ו ברכ' סחומה ופי' להם יברכך ה' וכו': ויצא חשה ואהרן אל אהל מועד כו'. עיין רש"י ז"ל: וחלל את חלפני ה' כו'. כיון שראו את חדש שירד משה מרומים ולימכה על המזבח מיד וירטו אחריו שירד ועל אותה שעה הוא אומר רנו נדקים צב' וערבה לה' מנחת כו': ויקחו צי אהרן אף הם צי אהרן בשמחתם כיון שראו את חדש שירד משה מרומים וכו' וחלל את העלה וכו' עומד להוסיף אהבה על אהבה שגא' ויקחו און ויקחו אלא שמחה ד"א כיון שראו שקרבו כל הקרבות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל אחריו מדב ואביבואו וכו' יש לך אדם שמבשל חבשיל בלא אש מיד נעלו אש זרה ונכנסו לק"ק כו' אל' המקום. אני אכבד אתכם יותר ממה שכבדתם אותי. אחם הכנסתם לפני אש עומה ואני אשרוף אתכם בלא טעור: ויקריבו כו' אש זרה. יכול אש זרה חמנה ח"ל אשר לא עש' אותם הכניסוהו בלא ענה. ר"ע אומר לא הכניסוהו אלא מן הכירים שגא' ויקריבו לפני ה' אש זרה. אל' ל"ג אשר לא עש' אותם לא נמלכו במשה רבן ר"א ח' כו' עיין רש"י ז"ל. צי אהרן. מה ח"ל שלא נעלו ענה מזהבן. אים מחמתי. שלא נעלו ענה זה חמה. וחלל את חלפני ה'. מולד שגא' חמ"ק וטרפה שמחן. וחלל אותם. ולא בדיהן שגא' וישת' בנחמותם כו' ו"א שריפ' שמה וגוף קיים שגא' וימחו. כעין מיתה: לפני ה'. ר"א אומר לא מחו אלא במחן מקום שהלויס מותרים לנעם ש' ויקרבו וישת' בנחמתם וגו' אל' למה נאמר וימחו לפני ה' עפן המלך החפן לחך. ר"ע אומר לא מחו אלא חבשים שגא' וימחו לפני ה' ח"כ למה נאמר ויקרבו כו' מולד שהטילו עליהם מיתות של צרה והוליוס לחך: הוא אשר דבר ה' כו' עיין רש"י ז"ל שם גדולים חמנה ומחך כיון שידע אהרן שבני מידעיו של מקום שחק וקבל סכר. ודם אהרן. דק עליו את סדין וק' יעק' קטניה וכן בדה נמקו חבורותי חפני אולתי וכו': ויקר' חשה אל מישאל ואל אלנפן. מכלן אחריו און הכסמים מנחמין לחתים במקום לים שברי סו' אלנפן